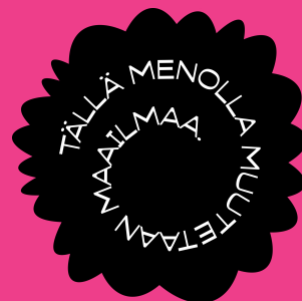

SAVONIA

MUU RAPORTTI - YLEMPI AMMATTIKORKEAKOULUTUTKINTO
SOSIAALI- JA TERVEYSALA

MEIDÄN MUHOS

Pilottikyselyn tulokset

TEKIJÄ Johanna Leskelä

SISÄLTÖ

1	KYSELY KUNTALAISILLE OSALLISUUDESTA JA YHTEISÖLLISYYDESTÄ.....	3
2	KYSELYYN VASTANNEIDEN TAUSTATIEDOT	4
3	VIESTINTÄ SELKEÄÄ JA MONIKANAVAISTA	5
4	LISÄÄ AVOIMUUTTA PÄÄTÖKSENTEKOON.....	10
5	EPÄTIETOISUUTTA OSALLISTUMIS- JA VAIKUTTAMISTAVOISTA	11
6	ÄÄNESTÄMINEN SUOSITUINTA	17
7	KYSELYJÄ JA AVOINTA KESKUSTELUA	18
8	OSALLISTUMISAKTIIVISUUS POLARISOITUNUT	20
9	JUURET JA KOTI TURVALLISESSA MAALAIKYHTEISÖSSÄ.....	21
10	TAPAHTUMILLA JA KOHTAAMISPAIKOILLA YHTEISÖLLISYYTTÄ	22
11	YHTEISTYÖN KOORDINOINTIA	25
	LIITE 1. KYSELYLOMAKE	26

1 KYSELY KUNTALAISILLE OSALLISUUDESTA JA YHTEISÖLLISYYDESTÄ

Meidän Muhos – pilottikysely on tehty osana YAMK-opinnäytetyötä yhteistyössä Savonia ammattikorkeakoulun ja Muhoksen kunnan kanssa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää kyselylomake, millä voidaan kerätä kuntalaisten kokemuksia osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä. Opinnäytetyön tavoitteena oli monipuolistaa käytössä olevaa hyvinvointitietoa tuomalla kuntalaisten kokemustietoa esiin. Kyselylomakkeen teemat pohjautuivat Muhoksen kunnan strategiseen päämäärään *Yhteisöllinen ja osallistava Muhos 2025* ja pilottikyselyn toteutus linkittyi kunnan osallisuusohjelman *kuntalaisten kuuleminen* -osioon.

Opinnäytetyö toteutettiin tutkimuksellisenä kehittämistyönä ja sitä lähestyttiin konstruktivisen tutkimuksen kontekstista. Kehittämistyötä tehtiin yhteisessä työpajassa kunnan osallisuusohjelman ohjausryhmän kanssa. Kehittämisen tuotoksena syntyi kyselylomake, joka pilotoitiin sähköisenä Webropol-kyselynä Muhoksella marraskuussa 2024. Pilottikyselyyn vastasi yhteensä 288 kuntalaista ja se tuotti tuoretta kuntalaisten kokemustietoa osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä Muhoksen kunnalle. Kyselylomakkeella kartoitettiin, miten kunta on kuntalaisten mielestä onnistunut toiminnassaan edistämään osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä missä on vielä parannettavaa.

Tämä raportti sisältää Meidän Muhos -pilottikyselyn tulokset tiivistetysti taulukoiden, kuvaajien ja aineistosta poimittujen lainausten muodossa. Tulokset ovat vapaasti kunnan sekä osallisuusohjelman ohjausryhmän käytettävissä. Pilottikyselyyn vastanneiden kuntalaisten kokemuksia osallisuudesta ja yhteisöllisyydestä voidaan nostaa esiin esimerkiksi hyvinvointikertomustyössä, mutta niillä on painoarvoa myös palveluiden kehittämisen ja osallisuustyön kehittämisen näkökulmista. Raportin liitteenä on pilottikyselyä varten laadittu kyselylomake.

Valmis opinnäytetyö julkaistaan kevään 2025 aikana ja siinä analysoidaan kehittämistyön prosessia sekä tuotosta tarkemmin.

Muhoksella 5.4.2025

Johanna Leskelä

hyvinvointikoordinaattoriopiskelija

2 KYSELYYN VASTANNEIDEN TAUSTATIEDOT

Sähköisenä Webropol-kyselynä toteutettuun kyselyyn saatiin yhteensä 288 vastausta. Aineiston perusteella 35–49-vuotiaat kuntalaiset olivat aktiivisimpia kyselyyn vastanneita, kun taas 18–24-vuotiaiden ja yli 65-vuotiaiden vastausmäärä jäi suhteessa matalammaksi (taulukko 1).

TAULUKKO 1. Vastanneiden ikäjakauma

	Frekvenssi	%
Alle 18 vuotta	40	14
18–24 vuotta	24	8
25–34 vuotta	42	15
35–49 vuotta	98	34
50–64 vuotta	60	21
65 vuotta tai enemmän	24	8
Yhteensä	288	100

Kyselyyn vastanneista naisia oli 73 % ja miehiä 27 %, josta voidaan tulkita, että naiset ovat selvästi yliedustettuina vastaajamäärässä miehiin nähden (taulukko 2).

TAULUKKO 2. Vastanneiden sukupuolijakauma

	Frekvenssi	%
Nainen	209	73
Mies	78	27
En halua vastata	1	0
Yhteensä	288	100

Kyselyyn vastanneista suurin osa (43 %) oli kokoaikaisesti palkkatyössä (taulukko 3). Kyselyyn saatiin vastauksia hyvin myös opiskelijoilta ja koululaisilta (23 %) kun taas työttömien vastausmäärä jäi verrattain matalaksi (3 %).

TAULUKKO 3. Vastaajien elämäntilanne

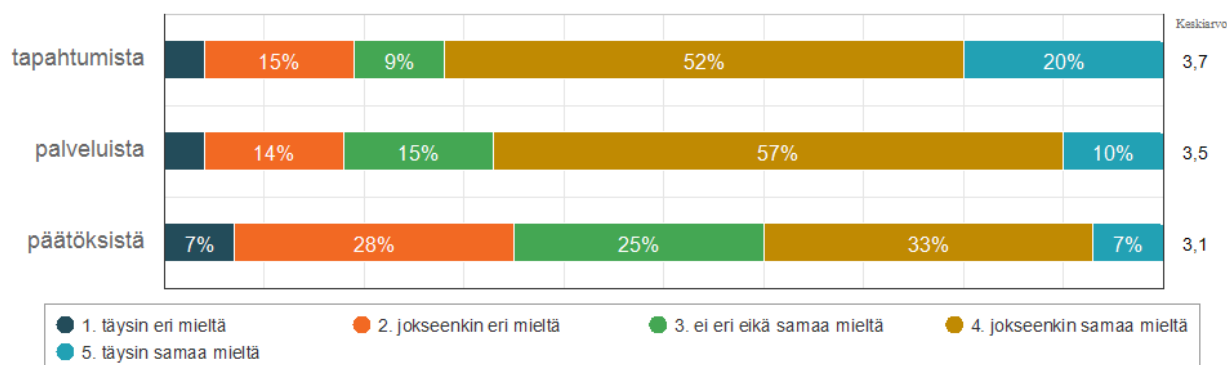
	Frekvenssi	%
Palkkatyössä kokoaikaisena	123	43
Opiskelija tai koululainen	66	23
Palkkatyössä osa-aikaisena	27	9
Eläkkeellä iän tai työvuosien perusteella	23	8
Yrittäjä tai ammatinharjoittaja	15	5
Kotiäiti tai -isä tai omaishoitaja	9	3
Muu	9	3
Eläkkeellä muusta syystä, esimerkiksi työkyvyttömyys	8	3
Työtön	8	3
Yhteensä	288	100

3 VIESTINTÄ SELKEÄÄ JA MONIKANAVAISTA

Kyselyn aineiston perusteella 72 % vastanneista koki saavansa riittävästi tietoa Muhoksen kunnan ajankohtaista tapahtumista (kuva 1). Jopa 83 % 25–34-vuotiaista vastanneista koki olevansa jokseenkin tai täysin samaa mieltä väittämästä ”*Saan riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista tapahtumista*” (taulukko 4a). Vastaavasti 65 vuotta täyttäneistä vastanneista ainoastaan 62 % koki olevansa jokseenkin tai täysin samaa mieltä vastatessaan samaan väittämään.

Kyselyyn vastanneista 67 % koki saaneensa riittävästi tietoa Muhoksen kunnan ajankohtaisista palveluista. Myös palveluihin liittyen 65 vuotta täyttäneiden osuus jokseenkin tai täysin samaa mieltä vastanneista jäi matalimmaksi (59 %) kun muiden ikäryhmien välillä ei ollut suuria eroja (taulukko 4d).

Riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisesta päätöksenteosta koki saaneensa kuitenkin vain 40 % kyselyyn vastanneista. Kiinnostavaa on, että vastanneiden kokemus riittävästä tiedon saannista kunnan ajankohtaisiin päätöksiin liittyen oli korkeampaa mitä vanhemmasta ikäryhmästä oli kyse (taulukko 4g).

KUVA 1. Riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista tapahtumista, palveluista ja päätöksistä (n=288)

TAULUKKO 4a. Riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista tapahtumista ikäryhmän mukaan

		Saan riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista tapahtumista					Yhteensä
		Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Alle 18 vuotta	Vastauksia	0	3	12	15	10	40
	% vastanneista	0%	8%	30%	38%	25%	100%
18–24 vuotta	Vastauksia	1	4	3	13	3	24
	% vastanneista	4%	17%	13%	54%	13%	100%
25–34 vuotta	Vastauksia	2	4	1	26	9	42
	% vastanneista	5%	10%	2%	62%	21%	100%
35–49 vuotta	Vastauksia	5	16	4	59	14	98
	% vastanneista	5%	16%	4%	60%	14%	100%
50–64 vuotta	Vastauksia	2	10	6	29	13	60
	% vastanneista	3%	17%	10%	48%	22%	100%
65 vuotta tai enemmän	Vastauksia	1	7	1	8	7	24
	% vastanneista	4%	29%	4%	33%	29%	100%
Yhteensä	Vastauksia	11	44	27	150	56	288
	% vastanneista	4%	15%	9%	52%	19%	100%

TAULUKKO 4b. Riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista tapahtumista sukupuolen mukaan

		Saan riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista tapahtumista					Yhteensä
		Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Nainen	Vastauksia	8	27	16	114	44	209
	% vastanneista	4%	13%	8%	55%	21%	100%
Mies	Vastauksia	3	16	11	36	12	78
	% vastanneista	4%	21%	14%	46%	15%	100%
En halua vastata	Vastauksia	0	1	0	0	0	1
	% vastanneista	0%	100%	0%	0%	0%	100%
Yhteensä	Vastauksia	11	44	27	150	56	288
	% vastanneista	4%	15%	9%	52%	19%	100%

TAULUKKO 4c. Riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista tapahtumista elämäntilanteen mukaan

		Saan riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista tapahtumista					Yhteensä
		Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Palkkatyössä kokoaikaisena	Vastauksia	7	20	6	67	23	123
	% vastanneista	6%	16%	5%	54%	19%	100%
Palkkatyössä osa-aikaisena	Vastauksia	0	1	2	18	6	27
	% vastanneista	0%	4%	7%	67%	22%	100%
Yrittäjä tai ammatinharjoittaja	Vastauksia	1	7	2	4	1	15
	% vastanneista	7%	47%	13%	27%	7%	100%
Eläkkeellä iän tai työvuosien perusteella	Vastauksia	1	6	0	8	8	23
	% vastanneista	4%	26%	0%	35%	35%	100%
Eläkkeellä muusta syystä, esimerkiksi työkyyttömyys	Vastauksia	0	0	1	5	2	8
	% vastanneista	0%	0%	13%	63%	25%	100%
Kotiäiti tai -isä tai omaishoitaja	Vastauksia	0	2	1	4	2	9
	% vastanneista	0%	22%	11%	44%	22%	100%
Opiskelija tai koululainen	Vastauksia	1	7	15	33	10	66
	% vastanneista	2%	11%	23%	50%	15%	100%
Työtön	Vastauksia	0	0	0	6	2	8
	% vastanneista	0%	0%	0%	75%	25%	100%
Muu	Vastauksia	1	1	0	5	2	9
	% vastanneista	11%	11%	0%	56%	22%	100%
Yhteensä	Vastauksia	11	44	27	150	56	288
	% vastanneista	4%	15%	9%	52%	19%	100%

TAULUKKO 4d. Riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista palveluista ikäryhmän mukaan

		Saan riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista palveluista					Yhteensä
		Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Alle 18 vuotta	Vastauksia	1	2	9	23	5	40
	% vastanneista	3%	5%	23%	57%	13%	100%
18–24 vuotta	Vastauksia	1	2	4	12	5	24
	% vastanneista	4%	8%	17%	50%	21%	100%
25–34 vuotta	Vastauksia	2	4	8	25	3	42
	% vastanneista	5%	10%	19%	60%	7%	100%
35–49 vuotta	Vastauksia	5	18	7	64	4	98
	% vastanneista	5%	18%	7%	65%	4%	100%
50–64 vuotta	Vastauksia	1	10	12	30	7	60
	% vastanneista	2%	17%	20%	50%	12%	100%
65 vuotta tai enemmän	Vastauksia	3	4	3	10	4	24
	% vastanneista	13%	17%	13%	42%	17%	100%
Yhteensä	Vastauksia	13	40	43	164	28	288
	% vastanneista	5%	14%	15%	57%	10%	100%

TAULUKKO 4e. Riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista palveluista sukupuolen mukaan

		Saan riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista palveluista					Total
		Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Nainen	Vastauksia	9	28	30	120	22	209
	% vastanneista	4%	13%	14%	57%	11%	100%
Mies	Vastauksia	4	11	13	44	6	78
	% vastanneista	5%	14%	17%	56%	8%	100%
En halua vastata	Vastauksia	0	1	0	0	0	1
	% vastanneista	0%	100%	0%	0%	0%	100%
Yhteensä	Vastauksia	13	40	43	164	28	288
	% vastanneista	5%	14%	15%	57%	10%	100%

TAULUKKO 4f. Riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista palveluista elämäntilanteen mukaan

		Saan riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista palveluista					Yhteensä
		Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Palkkatyössä kokoaikaisena	Vastauksia	7	22	14	73	7	123
	% vastanneista	6%	18%	11%	59%	6%	100%
Palkkatyössä osa-aikaisena	Vastauksia	0	1	4	18	4	27
	% vastanneista	0%	4%	15%	67%	15%	100%
Yrittäjä tai ammatinharjoittaja	Vastauksia	1	6	4	3	1	15
	% vastanneista	7%	40%	27%	20%	7%	100%
Eläkkeellä iän tai työvuosien perusteella	Vastauksia	2	4	2	11	4	23
	% vastanneista	9%	17%	9%	48%	17%	100%
Eläkkeellä muusta syystä, esimerkiksi työkyvyttömyys	Vastauksia	0	0	2	4	2	8
	% vastanneista	0%	0%	25%	50%	25%	100%
Kotiäiti tai -isä tai omaishoitaja	Vastauksia	0	2	1	5	1	9
	% vastanneista	0%	22%	11%	56%	11%	100%
Opiskelija tai koululainen	Vastauksia	2	5	13	39	7	66
	% vastanneista	3%	8%	20%	59%	11%	100%
Työtön	Vastauksia	0	0	0	7	1	8
	% vastanneista	0%	0%	0%	88%	13%	100%
Muu	Vastauksia	1	0	3	4	1	9
	% vastanneista	11%	0%	33%	44%	11%	100%
Yhteensä	Vastauksia	13	40	43	164	28	288
	% vastanneista	5%	14%	15%	57%	10%	100%

TAULUKKO 4g. Riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista päätöksistä ikäryhmän mukaan

		Saan riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista päätöksistä					Yhteensä
		Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Alle 18 vuotta	Vastauksia	1	13	15	8	3	40
	% vastanneista	3%	33%	38%	20%	8%	100%
18–24 vuotta	Vastauksia	3	10	5	5	1	24
	% vastanneista	13%	42%	21%	21%	4%	100%
25–34 vuotta	Vastauksia	2	12	12	14	2	42
	% vastanneista	5%	29%	29%	33%	5%	100%
35–49 vuotta	Vastauksia	5	26	26	36	5	98
	% vastanneista	5%	27%	27%	37%	5%	100%
50–64 vuotta	Vastauksia	4	15	13	21	7	60
	% vastanneista	7%	25%	22%	35%	12%	100%
65 vuotta tai enemmän	Vastauksia	4	5	2	12	1	24
	% vastanneista	17%	21%	8%	50%	4%	100%
Yhteensä	Vastauksia	19	81	73	96	19	288
	% vastanneista	7%	28%	25%	33%	7%	100%

TAULUKKO 4h. Riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista päätöksistä sukupuolen mukaan

		Saan riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista päätöksistä					Yhteensä
		Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Nainen	Vastauksia	10	57	53	77	12	209
	% vastanneista	5%	27%	25%	37%	6%	100%
Mies	Vastauksia	9	23	20	19	7	78
	% vastanneista	12%	29%	26%	24%	9%	100%
En halua vastata	Vastauksia	0	1	0	0	0	1
	% vastanneista	0%	100%	0%	0%	0%	100%
Yhteensä	Vastauksia	19	81	73	96	19	288
	% vastanneista	7%	28%	25%	33%	7%	100%

TAULUKKO 4i. Riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista päätöksistä elämäntilanteen mukaan

		Saan riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista päätöksistä					Yhteensä
		Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Palkkatyössä kokoaikaisena	Vastauksia	10	33	27	44	9	123
	% vastanneista	8%	27%	22%	36%	7%	100%
Palkkatyössä osa-aikaisena	Vastauksia	1	8	6	11	1	27
	% vastanneista	4%	30%	22%	41%	4%	100%
Yrittäjä tai ammatinharjoittaja	Vastauksia	1	6	6	2	0	15
	% vastanneista	7%	40%	40%	13%	0%	100%
Eläkkeellä iän tai työvuosien perusteella	Vastauksia	3	4	3	11	2	23
	% vastanneista	13%	17%	13%	48%	9%	100%
Eläkkeellä muusta syystä, esimerkiksi työkyyttömyys	Vastauksia	0	1	3	2	2	8
	% vastanneista	0%	13%	38%	25%	25%	100%
Kotiäiti tai -isä tai omaishoitaja	Vastauksia	1	0	5	2	1	9
	% vastanneista	11%	0%	56%	22%	11%	100%
Opiskelija tai koululainen	Vastauksia	2	25	19	17	3	66
	% vastanneista	3%	38%	29%	26%	5%	100%
Työtön	Vastauksia	0	2	3	3	0	8
	% vastanneista	0%	25%	38%	38%	0%	100%
Muu	Vastauksia	1	2	1	4	1	9
	% vastanneista	11%	22%	11%	44%	11%	100%
Yhteensä	Vastauksia	19	81	73	96	19	288
	% vastanneista	7%	28%	25%	33%	7%	100%

Aineistosta nousi esiin kyselyyn vastanneiden tyytyväisyys kunnan viestinnän ajankohtaisuuteen, monikanavaisuuteen ja visuaalisuuteen. Viestintää pidettiin selkeänä, helposti lähestyttävänä ja saavutettavana. Erityisesti sosiaalisen median sisältöön oltiin tyytyväisiä, mutta myös kunnan verkkosivut sekä ilmoittelu paikallislehdessä keräsivät positiivista palautetta. Verkkosivujen ulkoasua luonnehdittiin miellyttäväksi, inspiroivaksi sekä luonnonläheiseksi. Mieluiten seurattavin viestintäkanava oli vastanneiden mukaan kunnan Facebook-kanava, jonka mainitsi jopa 59 % vastanneista (taulukko 5).

Poimintoja kyselyyn vastanneiden kommentteista:

”Viestinnästä on tehty selkeämpää ja nettisivut sekä Instagram hyvin ajan tasalla”

”Viestintä on visuaalisesti hyvin laadittua ja helposti seurattavaa. Viestintä on monipuolista ja tuo mukanaan mielestäni esiin hyvin Muhosta ja toimintaa siellä.”

”On hyvä kun on paljon vaihtoehtoja miten seurata Muoksen asioita.”

TAULUKKO 5. Mieluiten seurattavat kunnan viestintäkanavat

	Vastauksia	%
	N	vastanneista (n=288)
Facebook	171	59%
Muhos.fi verkkosivut	135	47%
Paikallislehdet	132	46%
Instagram	121	42%
Ilmoitustaulut	30	10%
Infotaulut	28	10%
Muu	5	2%
Youtube	4	1%

4 LISÄÄ AVOIMUUTTA PÄÄTÖKSENTEKOON

Kuten aikaisemmin nousi esiin, viestintä kunnan päätöksenteosta ei saavuta kuntalaisia yhtä hyvin kuin tieto kunnan ajankohtaisten tapahtumien ja palvelujen osalta. Aineistosta nousi esiin avointen vastausten kohdalla, että avoimuutta etenkin päätöksentekoprosesseihin liittyen toivottiin enemmän. Kunnan päätöksenteosta toivottiin sosiaaliseen mediaan koosteita tiivistetysti ja selkokielellä. Vastauksissa toivottiin myös lisää uusia viestintäkanavia, joista mainittiin esimerkkinä TikTok. Toisaalta toivottiin myös perinteisempää tiedottamista paikallislehdessä tai joka kotiin jaettavaan kuntalaistiedotteen muodossa. Myös kohdennettua viestintää toivottiin eräässä kuntalaisen kommentissa. Kunnan verkkosivuille toivottiin lisää tietoa esimerkiksi vuokrattavista asunnoista, kalastusluvista, urheiluseuroista, yrityksistä ja sekä hyvinvointialueen yhteystiedoista.

Poimintoja kyselyyn vastanneiden kommentista:

” Olisi hyvä, jos voisi tilata esim. kohdennettua viestintää oman kiinnostuksen mukaan esim. sähköpostiin tai vaikka ihan viestinä puhelimeen. Useat tapahtumat menevät viestitulvassa sivusuun ja se harmittaa. Kohdennettu viestintä voisi tuoda paremmin itseä kiinnostavat jutut luokseni.”

”Muhoslaiset iäkkäät ihmiset eivät välttämättä kaikki käytä tietokonetta tai omista edes älykännykkää, mutta Tervareitti tulee varmaankin melkein jokaiseen kotiin. Lehdessä voisi olla enemmänkin kunnan kuulumisia ja tiedotteita.”

”Uuden asukkaan informointi ja tervetulleeksi toivottaminen antaisi hyvän kuvan kunnasta.”

”Kaikki eivät ole fb, insta tms eikä syrjäkyliltä tulla lukemaan kunnan ilmoitustauluja. Pitäisi tulla jonkinlainen paperinen tiedote kotiin ainakin syrjäkylille ja eläkeikäisille. Kaikki eivät elä tietokoneen armoilla/ehdoilla.”

5 EPÄTIETOISUUTTA OSALLISTUMIS- JA VAIKUTTAMISTAVOISTA

Aineiston perusteella vain alle puolet (44 %) vastanneista olivat tietoisia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista kunnassa (kuva 2). Alle 18 vuotiaista vastaajista 63 % oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä väittämästä ”Tiedän, miten voin halutessani osallistua ja vaikuttaa”, kun taas 25–34-vuotiaista vastaava osuus oli vain 34 % (taulukko 6a). Vastaajien elämäntilannetta tarkasteltaessa (taulukko 6c), palkkatyössä kokoaikaisena olevien tietoisuus osallistumis- ja vaikuttamistavoista oli korkein (49 %) kun taas yrittäjien matalin (2 %).

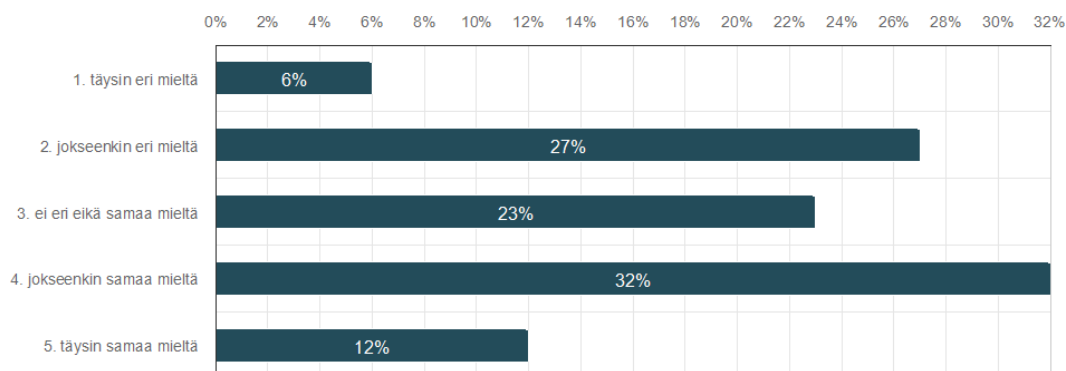
Poimintoja kyselyyn vastanneiden kommentteista:

”En tiedä mihin osallistua/kuulua? Ketkä tahot järjestävät kylän toimintaa?”

”Se, että Muhoksella ihan kaikki on suunnattu vain alaikäisille tai vanhuksille. Ei ole tullut vastaan mitään omanhenkistä toimintaa mihin liittyä mukaan, tai sitten se tieto on vaikeasti löydettävissä. Omat seuratoiminnat, talkoilut ja vapaaehtoishommat kohdistuvat siis Ouluun niin kuin muutkin harrastukset.

”En ole löytänyt yhteisöjä joihin voisin liittyä, niin ei ole jäänyt mieleen.”

”En tiedä oikein miten edes enempää osallistua”

KUVA 2. Tietoisuus osallistumis- ja vaikuttamistavoista

TAULUKKO 6a. Tietoisuus osallistumis- ja vaikuttamistavoista ikäryhmän mukaan

		Tiedän, miten voin halutessani osallistua ja vaikuttaa					Yhteensä
		Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Alle 18 vuotta	Vastauksia	1	3	11	12	13	40
	% vastanneista	3%	8%	28%	30%	33%	100%
18–24 vuotta	Vastauksia	1	9	4	10	0	24
	% vastanneista	4%	38%	17%	42%	0%	100%
25–34 vuotta	Vastauksia	4	16	8	10	4	42
	% vastanneista	10%	38%	19%	24%	10%	100%
35–49 vuotta	Vastauksia	7	26	28	28	9	98
	% vastanneista	7%	27%	29%	29%	9%	100%
50–64 vuotta	Vastauksia	2	17	11	23	7	60
	% vastanneista	3%	28%	18%	38%	12%	100%
65 vuotta tai enemmän	Vastauksia	2	8	3	9	2	24
	% vastanneista	8%	33%	13%	38%	8%	100%
Yhteensä	Vastauksia	17	79	65	92	35	288
	% vastanneista	6%	27%	23%	32%	12%	100%

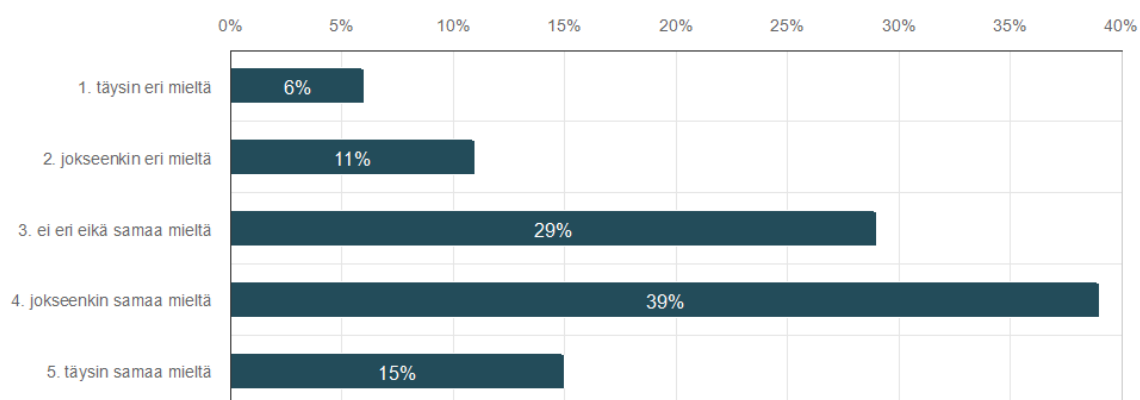
TAULUKKO 6b. Tietoisuus osallistumis- ja vaikuttamistavoista sukupuolen mukaan

		Tiedän, miten voin halutessani osallistua ja vaikuttaa					Yhteensä
		Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Nainen	Vastauksia	8	59	46	71	25	209
	% vastanneista	4%	28%	22%	34%	12%	100%
Mies	Vastauksia	8	20	19	21	10	78
	% vastanneista	10%	26%	24%	27%	13%	100%
En halua vastata	Vastauksia	1	0	0	0	0	1
	% vastanneista	100%	0%	0%	0%	0%	100%
Yhteensä	Vastauksia	17	79	65	92	35	288
	% vastanneista	6%	27%	23%	32%	12%	100%

TAULUKKO 6c. Tietoisuus osallistumis- ja vaikuttamistavoista elämäntilanteen mukaan

		Tiedän, miten voin halutessani osallistua ja vaikuttaa					Yhteensä
		Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Palkkatyössä kokoaikaisena	Vastauksia	8	36	30	38	11	123
	% vastanneista	7%	29%	24%	31%	9%	100%
Palkkatyössä osa-aikaisena	Vastauksia	1	8	7	8	3	27
	% vastanneista	4%	30%	26%	30%	11%	100%
Yrittäjä tai ammatinharjoittaja	Vastauksia	3	8	2	1	1	15
	% vastanneista	20%	53%	13%	7%	7%	100%
Eläkkeellä iän tai työvuosien perusteella	Vastauksia	2	7	4	8	2	23
	% vastanneista	9%	30%	17%	35%	9%	100%
Eläkkeellä muusta syystä, esimerkiksi työkyyttömyys	Vastauksia	0	0	2	4	2	8
	% vastanneista	0%	0%	25%	50%	25%	100%
Kotiäiti tai -isä tai omaishoitaja	Vastauksia	0	2	2	4	1	9
	% vastanneista	0%	22%	22%	44%	11%	100%
Opiskelija tai koululainen	Vastauksia	3	13	15	23	12	66
	% vastanneista	5%	20%	23%	35%	18%	100%
Työtön	Vastauksia	0	2	2	3	1	8
	% vastanneista	0%	25%	25%	38%	13%	100%
Muu	Vastauksia	0	3	1	3	2	9
	% vastanneista	0%	33%	11%	33%	22%	100%
Yhteensä	Vastauksia	17	79	65	92	35	288
	% vastanneista	6%	27%	23%	32%	12%	100%

Kiinnostusta osallistua ja vaikuttaa itseä ja lähiympäristöä koskevaan suunnitteluun, kehittämiseen ja päätöksentekoon oli aineiston perusteella yli puolella (54 %) vastanneista (kuva 3). Suurinta kiinnostus oli 25–34-vuotiaiden vastanneiden keskuudessa, joista jopa 69 % vastasi olevansa jokseenkin tai täysin samaa mieltä väittämään ”*Olen kiinnostunut osallistumaan ja vaikuttamaan itseäni ja lähiympäristöäni koskevaan suunnitteluun, kehittämiseen ja päätöksentekoon*” (taulukko 7a). Vähäisintä kiinnostusta osallistua ja vaikuttaa osoittivat aineiston perusteella alle 18-vuotiaat vastanneet, joista keskimäärin joka neljäs (26 %) oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä samaiseen väittämään. Aineiston perusteella eniten kiinnostusta osallistua ja vaikuttaa oli kotiäideillä tai -isillä sekä omaishoitajilla (69 %), kun taas laimeinta kiinnostusta osoittivat eläkkeellä olevat (26 %) (taulukko 7c).

KUVA 3. Kiinnostus osallistua ja vaikuttaa itseäni ja lähiympäristöäni koskevaan suunnitteluun, kehittämiseen ja päätöksentekoon

TAULUKKO 7a. Kiinnostus osallistua ja vaikuttaa itseäni ja lähiympäristöäni koskevaan suunnitteluun, kehittämiseen ja päätöksentekoon ikäryhmän mukaan

		Olen kiinnostunut osallistumaan ja vaikuttamaan itseäni ja lähiympäristöäni koskevaan suunnitteluun, kehittämiseen ja päätöksentekoon.					
		Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Yhteensä
Alle 18 vuotta	Vastauksia	2	9	19	9	1	40
	% vastanneista	5%	23%	48%	23%	3%	100%
18–24 vuotta	Vastauksia	0	4	9	9	2	24
	% vastanneista	0%	17%	38%	38%	8%	100%
25–34 vuotta	Vastauksia	0	2	11	21	8	42
	% vastanneista	0%	5%	26%	50%	19%	100%
35–49 vuotta	Vastauksia	8	10	20	44	16	98
	% vastanneista	8%	10%	20%	45%	16%	100%
50–64 vuotta	Vastauksia	3	6	16	22	13	60
	% vastanneista	5%	10%	27%	37%	22%	100%
65 vuotta tai enemmän	Vastauksia	3	2	9	6	4	24
	% vastanneista	13%	8%	38%	25%	17%	100%
Yhteensä	Vastauksia	16	33	84	111	44	288
	% vastanneista	6%	11%	29%	39%	15%	100%

TAULUKKO 7b. Kiinnostus osallistua ja vaikuttaa itseäni ja lähiympäristöäni koskevaan suunnitteluun, kehittämiseen ja päätöksentekoon sukupuolen mukaan

		Olen kiinnostunut osallistumaan ja vaikuttamaan itseäni ja lähiympäristöäni koskevaan suunnitteluun, kehittämiseen ja päätöksentekoon.					
		Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Yhteensä
Nainen	Vastauksia	11	21	59	86	32	209
	% vastanneista	5%	10%	28%	41%	15%	100%
Mies	Vastauksia	5	12	24	25	12	78
	% vastanneista	6%	15%	31%	32%	15%	100%
En halua vastata	Vastauksia	0	0	1	0	0	1
	% vastanneista	0%	0%	100%	0%	0%	100%
Yhteensä	Vastauksia	16	33	84	111	44	288
	% vastanneista	6%	11%	29%	39%	15%	100%

TAULUKKO 7c. Kiinnostus osallistua ja vaikuttaa itseäni ja lähiympäristöäni koskevaan suunnitteluun, kehittämiseen ja päätöksentekoon elämäntilanteen mukaan

		Olen kiinnostunut osallistumaan ja vaikuttamaan itseäni ja lähiympäristöäni koskevaan suunnitteluun, kehittämiseen ja päätöksentekoon.					
		Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	Yhteensä
Palkkatyössä kokoaikaisena	Vastauksia	6	10	29	56	22	123
	% vastanneista	5%	8%	24%	46%	18%	100%
Palkkatyössä osa-aikaisena	Vastauksia	2	3	5	12	5	27
	% vastanneista	7%	11%	19%	44%	19%	100%
Yrittäjä tai ammatinharjoittaja	Vastauksia	1	1	4	5	4	15
	% vastanneista	7%	7%	27%	33%	27%	100%
Eläkkeellä iän tai työvuosien perusteella	Vastauksia	2	3	10	5	3	23
	% vastanneista	9%	13%	43%	22%	13%	100%
Eläkkeellä muusta syystä, esimerkiksi työkyvyttömyys	Vastauksia	2	1	0	3	2	8
	% vastanneista	25%	13%	0%	38%	25%	100%
Kotiäiti tai -isä tai omaishoitaja	Vastauksia	0	0	2	5	2	9
	% vastanneista	0%	0%	22%	56%	22%	100%
Opiskelija tai koululainen	Vastauksia	2	12	28	19	5	66
	% vastanneista	3%	18%	42%	29%	8%	100%
Työtön	Vastauksia	0	2	3	3	0	8
	% vastanneista	0%	25%	38%	38%	0%	100%
Muu	Vastauksia	1	1	3	3	1	9
	% vastanneista	11%	11%	33%	33%	11%	100%
Yhteensä	Vastauksia	16	33	84	111	44	288
	% vastanneista	6%	11%	29%	39%	15%	100%

Huomioitavaa on myös, että kyselyyn vastanneista vain 16 % koki, että heidän mielipiteitään kuunnellaan jo päätösten valmisteluvaiheessa (kuva 4). Alle 18-vuotiaista vastanneista 33 % vastasi

olevansa jokseenkin tai täysin samaa mieltä väittämästä ”Koen, että mielipiteitäni kuunnellaan jo päätösten valmisteluvaiheessa”, kun taas 35–49-vuotiaiden osalta vastaava osuus oli vain 9 % (taulukko 8a). Sukupuolten välinen ero näkyi vastauksissa siten, että 23 % miehistä oli jokseenkin tai täysin samaa mieltä, kun naisten vastaava osuus oli vain 13 % (taulukko 8b). Myös tässä yhteydessä yrittäjät erottuivat aineistosta, sillä lähes kolme neljästä (74 %) kyselyyn vastanneista yrittäjistä oli jokseenkin tai täysin eri mieltä mielipiteiden kuuntelusta päätösten valmisteluvaiheessa (taulukko 8c).

Myös avointen kysymysten vastauksista nousi esiin vahvasti, että moni peräänkuulutti kuntalaisten kuulemistilaisuuksia päätöksenteon valmisteluvaiheessa. Kuulemistilaisuuksia toivottiin esimerkiksi hankkeisiin, metsänhakkuihin, rakentamiseen, liikuntapaikkoihin – ja reitistöihin liittyen.

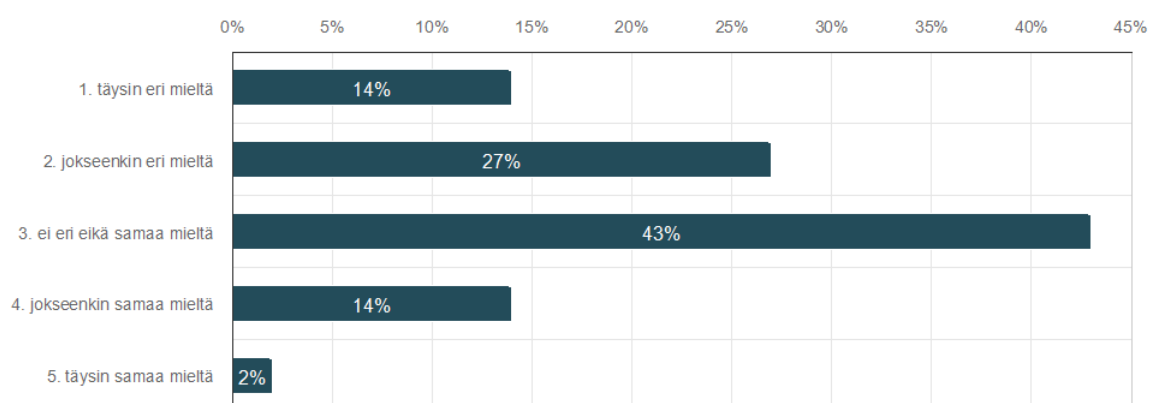
”asukkaiden mielipiteiden kuuntelemista ennen päätöksiä ja metsänhakkuita”

”Otetaan aidosti kuntalaiset mukaan päätöksen tekoon huomioimatta sitä missä päin kuntaa ihminen asuu, saati mikä hänen uskonnollinen tai poliittinen puoluetusta on.”

”Kuulemistilaisuudet rakentamis-, kehittämis- ja liikuntareitistö sekä -paikkaasioissa.”

”Kuulla myös niitä kuntalaisia, jotka ei ole somessa ja mukana varhaiskasvatuksen ja koulumaailman kautta mukana kunnan toiminnassa”

”Kuntalaisille olisi hyvä järjestää tiedotustilaisuuksia kunnan uusista hankkeista, jotka koskevat meitä asukkaita. Tilaisuuteen kultakin alalta vastuhenkilö vastaamaan kysymyksiin ja ottamaan vastaan ehdotuksia. Nämä tilaisuudet pitää järjestää niin varhaisessa vaiheessa kun asioissa ollaan vasta suunnitteluasteella. Silloin voi tavallinen kuntalainen päästä vaikuttamaan lopputulokseen.”

KUVA 4. Kokemus mielipiteiden kuuntelusta päätösten valmisteluvaiheessa

TAULUKKO 8a. Kokemus mielipiteiden kuuntelusta päätösten valmisteluvaiheessa ikäryhmän mukaan

		Koen, että mielipiteitäni kuunnellaan jo päätösten valmisteluvaiheessa.					Yhteensä
		Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Alle 18 vuotta	Vastauksia	1	6	20	10	3	40
	% vastanneista	3%	15%	50%	25%	8%	100%
18–24 vuotta	Vastauksia	2	4	14	4	0	24
	% vastanneista	8%	17%	58%	17%	0%	100%
25–34 vuotta	Vastauksia	4	11	20	6	1	42
	% vastanneista	10%	26%	48%	14%	2%	100%
35–49 vuotta	Vastauksia	15	30	44	8	1	98
	% vastanneista	15%	31%	45%	8%	1%	100%
50–64 vuotta	Vastauksia	14	18	18	8	2	60
	% vastanneista	23%	30%	30%	13%	3%	100%
65 vuotta tai enemmän	Vastauksia	5	8	8	3	0	24
	% vastanneista	21%	33%	33%	13%	0%	100%
Yhteensä	Vastauksia	41	77	124	39	7	288
	% vastanneista	14%	27%	43%	14%	2%	100%

TAULUKKO 8b. Kokemus mielipiteiden kuuntelusta päätösten valmisteluvaiheessa sukupuolen mukaan

		Koen, että mielipiteitäni kuunnellaan jo päätösten valmisteluvaiheessa.					Yhteensä
		Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Nainen	Vastauksia	32	55	94	24	4	209
	% vastanneista	15%	26%	45%	11%	2%	100%
Mies	Vastauksia	9	21	30	15	3	78
	% vastanneista	12%	27%	38%	19%	4%	100%
En halua vastata	Vastauksia	0	1	0	0	0	1
	% vastanneista	0%	100%	0%	0%	0%	100%
Yhteensä	Vastauksia	41	77	124	39	7	288
	% vastanneista	14%	27%	43%	14%	2%	100%

TAULUKKO 8c. Kokemus mielipiteiden kuuntelusta päätösten valmisteluvaiheessa elämäntilanteen mukaan

		Koen, että mielipiteitäni kuunnellaan jo päätösten valmisteluvaiheessa.					Yhteensä
		Täysin eri mieltä	Jokseenkin eri mieltä	Ei eri eikä samaa mieltä	Jokseenkin samaa mieltä	Täysin samaa mieltä	
Palkkatyössä kokoaikaisena	Vastauksia	22	36	51	11	3	123
	% vastanneista	18%	29%	41%	9%	2%	100%
Palkkatyössä osa-aikaisena	Vastauksia	4	10	10	2	1	27
	% vastanneista	15%	37%	37%	7%	4%	100%
Yrittäjä tai ammatinharjoittaja	Vastauksia	4	7	4	0	0	15
	% vastanneista	27%	47%	27%	0%	0%	100%
Eläkkeellä iän tai työvuosien perusteella	Vastauksia	4	8	7	4	0	23
	% vastanneista	17%	35%	30%	17%	0%	100%
Eläkkeellä muusta syystä, esimerkiksi työkyvyttömyys	Vastauksia	1	2	4	1	0	8
	% vastanneista	13%	25%	50%	13%	0%	100%
Kotiäiti tai -isä tai omaishoitaja	Vastauksia	0	1	4	4	0	9
	% vastanneista	0%	11%	44%	44%	0%	100%
Opiskelija tai koululainen	Vastauksia	4	10	33	16	3	66
	% vastanneista	6%	15%	50%	24%	5%	100%
Työtön	Vastauksia	0	1	6	1	0	8
	% vastanneista	0%	13%	75%	13%	0%	100%
Muu	Vastauksia	2	2	5	0	0	9
	% vastanneista	22%	22%	56%	0%	0%	100%
Yhteensä	Vastauksia	41	77	124	39	7	288
	% vastanneista	14%	27%	43%	14%	2%	100%

6 ÄÄNESTÄMINEN SUOSITUINTA

Mieluisimpia osallistumisen ja vaikuttamisen tapoja kysyttäessä yli kolme neljäsosaa (76 %) vastanneista valitsi kuntavaaleissa äänestämisen, mutta aineiston perusteella myös kuntalaiskyselyihin vastaaminen koettiin erittäin mieluisaksi (taulukko 9). Sama kärkikaksikko nousi esiin myös avoimissa vastauksissa, kun kartoitettiin mielipiteitä osallistumis- ja vaikuttamistapoihin, joihin oli ollut erityisen tyytyväinen. Joka neljäs (25 %) vastanneista osallistuu mielellään myös yhdistys- tai seuratoimintaan tai ottaa yhteyttä suoraan viranhaltijoihin tai luottamushenkilöihin. Kertaalleen Muhoksella järjestettyä osallistuvaa budjetointia kohtaan osoitti mielenkiinnon 17 % vastanneista. Mieluisimmat osallistumis- ja vaikuttamistavat jakautuvat kuitenkin usean eri vaihtoehdon välille ja ainoastaan 5 % vastanneista ilmoitti, ettei ole lainkaan kiinnostunut osallistumaan tai vaikuttamaan.

”Ei ole sellaista konkreettista kuin äänestäminen”

”Kyselyt ovat helppoja ja nopeita ruuhkavuosien kiireessä”

”Olen ollut yhteydessä kunnanjohtajaan ja muihin päättäjiin. Asiani on otettu huomioon ja käsittelyyn ja tiedotettu asian päätöksestä. Olen ollut tyytyväinen asioiden hoitoon.”

”Kirjaston remonttisuunnitteluun otettiin mukaan tavallisia kirjastonkäyttäjiä. Oli mielenkiintoista olla mukana.”

”Muhoslaisissa (facebook) keskustellaan ja välillä kysytään kuntalaisten mielipiteitä päätöksentekoa varten.”

TAULUKKO 9. Mieluisimmat osallistumis- ja vaikuttamistavat

	Vastauksia N	% vastanneista (n=288)
Äänestämällä kunnallisvaaleissa	212	76%
Osallistumalla kuntalaiskyselyihin	198	71%
Osallistumalla yhdistys tai seuratoimintaan	70	25%
Ottamalla yhteyttä viranhaltijoihin tai luottamushenkilöihin	70	25%
Antamalla palautetta Muhos-palautekanavan välityksellä	63	23%
Äänestämällä osallistuvassa budjetoinnissa	48	17%
Osallistumalla kuntalaisfoorumeihin	40	14%
Tekemällä kuntalaisaloitteen	38	14%
Toimimalla luottamustehtävissä	24	9%
Kirjoittamalla mielipiteen sosiaalisessa mediassa tai paikallislehdessä	23	8%
Toimimalla oppilaskunnassa tai nuorisovaltuustossa	16	6%
En ole kiinnostunut osallistumaan tai vaikuttamaan	14	5%
Muulla tavalla	4	1%

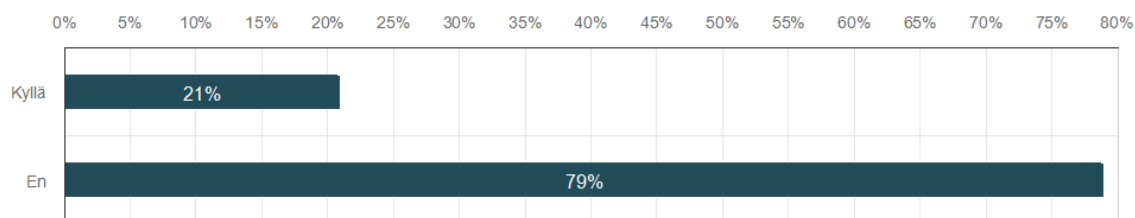
7 KYSELYJÄ JA AVOINTA KESKUSTELUA

Aineistosta nousi esiin myös konkreettisia kehittämissuhteita siitä, millaisia osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksia kaivattiin lisää. Erilaisia kyselyitä, missä kuntalaiset saavat kertoa mielipiteistään, toivottiin lisää, mutta myös niistä tiedottaminen koettiin tärkeäksi. Vastauksissa nousi esille myös, että osallistumiseen ja vaikuttamiseen liittyen kynnys toivottiin pidettävän kunnassa mahdollisimman matalalla.

”Kynnyksen madaltaminen erilaiseen vaikuttamiseen ja osallistumiseen; nopeat kyselyt, ”kahvit kirjastolla/ teet torilla” -tyylisesti eri aiheista/asioista informointi tai keskustelu.”

Kyselyyn vastanneista kuntalaisista vain 21 % eli noin neljännes oli tietoisia Muhoksen kunnan osallisuusohjelmasta (kuva 5). Tietoisuus osallisuusohjelmasta jakautui tasaisesti eri ikäryhmien välillä (taulukko 10a). Taustamuuttujia vertaillessa nousi yllättävä havainto, että työttömistä jopa 38 % oli tietoisia osallisuusohjelmasta, kun muissa ryhmissä tietoisuus oli selvästi matalampaa (taulukko 10c).

”En ole tiennyt osallisuusohjelmasta enkä siitä miten muuten yksittäinen kuntalainen voisi päätöksien vaikuttaa nykyään kuin äänestämällä. Mikäli olisi matalan kynnyksen vaikuttamismahdollisuuksia niin se olisi tarpeen tuoda esille.”

KUVA 5. Tietoisuus osallisuusohjelmasta

TAULUKKO 10a. Tietoisuus osallisuusohjelmasta ikäryhmän mukaan

		Tiedän, että Muhoksen kuntaan on tehty osallisuusohjelma?		Yhteensä
		Kyllä	En	
Alle 18 vuotta	Vastauksia	7	33	40
	% vastanneista	18%	83%	100%
18–24 vuotta	Vastauksia	5	19	24
	% vastanneista	21%	79%	100%
25–34 vuotta	Vastauksia	10	32	42
	% vastanneista	24%	76%	100%
35–49 vuotta	Vastauksia	18	80	98
	% vastanneista	18%	82%	100%
50–64 vuotta	Vastauksia	14	46	60
	% vastanneista	23%	77%	100%
65 vuotta tai enemmän	Vastauksia	6	18	24
	% vastanneista	25%	75%	100%
Yhteensä	Vastauksia	60	228	288
	% vastanneista	21%	79%	100%

TAULUKKO 10b. Tietoisuus osallisuusohjelmasta sukupuolen mukaan

		Tiedän, että Muhoksen kuntaan on tehty osallisuusohjelma?		Yhteensä
		Kyllä	En	
Nainen	Vastauksia	46	163	209
	% vastanneista	22%	78%	100%
Mies	Vastauksia	14	64	78
	% vastanneista	18%	82%	100%
En halua vastata	Vastauksia	0	1	1
	% vastanneista	0%	100%	100%
Yhteensä	Vastauksia	60	228	288
	% vastanneista	21%	79%	100%

TAULUKKO 10c. Tietoisuus osallisuusohjelmasta elämäntilanteen mukaan

		Tiedän, että Muhoksen kuntaan on tehty osallisuusohjelma?		Yhteensä
		Kyllä	En	
Palkkatyössä kokoaikaisena	Vastauksia	26	97	123
	% vastanneista	21%	79%	100%
Palkkatyössä osa- aikaisena	Vastauksia	9	18	27
	% vastanneista	33%	67%	100%
Yrittäjä tai ammattinharjoittaja	Vastauksia	2	13	15
	% vastanneista	13%	87%	100%
Eläkkeellä iän tai työvuosien perusteella	Vastauksia	5	18	23
	% vastanneista	22%	78%	100%
Eläkkeellä muusta syystä, esimerkiksi työkyvyttömyys	Vastauksia	1	7	8
	% vastanneista	13%	88%	100%
Kotiäiti tai -isä tai omaishoitaja	Vastauksia	2	7	9
	% vastanneista	22%	78%	100%
Opiskelija tai koululainen	Vastauksia	9	57	66
	% vastanneista	14%	86%	100%
Työtön	Vastauksia	3	5	8
	% vastanneista	38%	63%	100%
Muu	Vastauksia	3	6	9
	% vastanneista	33%	67%	100%
Yhteensä	Vastauksia	60	228	288
	% vastanneista	21%	79%	100%

8 OSALLISTUMISAKTIIVISUUS POLARISOITUNUT

Kyselyn aineiston perusteella kuntalaisten osallistumisaktiivisuus on jakautunut kahtia, sillä vain puolet (50 %) kyselyyn vastanneista oli osallistunut viimeisen vuoden aikana yhdistystoimintaan, talkoisiin, vapaaehtoistoimintaan tai kuntalaisfoorumeihin (taulukko 11). Seura- ja yhdistystoimintaan osallistuminen oli vaihtoehtoista selkeästi suosituin tapa.

TAULUKKO 11. Osallistuminen viimeisen vuoden aikana

	Vastauksia	%
	N	vastanneista (n=288)
En ole osallistunut	145	50%
Muuhun seura- tai yhdistystoimintaan	93	32%
Talkoilemalla	57	20%
Tekemällä vapaaehtoistyötä	51	18%
Kuntalaisfoorumeihin	19	7%
Kyläyhdistystoimintaan	18	6%
Muuten	3	1%

Aineiston perusteella erityisen mieluista oli vastanneiden mielestä ollut yhteinen tekeminen ja yhteisten tapahtumien järjestäminen. Vastauksista tuli esiin myös järjestöjen rooli osallisuuden ja vaikuttamisen mahdollistajana. Useampi kuntalainen mainitsi seura- tai yhdistystoiminnan tässäkin yhteydessä tärkeäksi. Moni vastannut koki myös vapaaehtoistoiminnan ja hyväntekeväisyyden merkitykselliseksi tavaksi osallistua.

”Yhteiset tapahtumat ja niiden toteuttaminen. Niitä saisi olla enemmän.”

”Olen kokenut järjestötoiminnan ja sen tukemisen tärkeäksi keinoksi.”

“Mujkin toiminnassa olen ollut jäähallilla aiemmin mukana lapsen harrastuksen myötä. Siellä yhteisöllisyyttä ja talkoohenkeä oli mukavasti.”

”Neulon sukkaa jokaiseen joulukeräykseen. Siitä tulee niin monelle hyvä mieli.”

9 JUURET JA KOTI TURVALLISESSA MAALAISSYHTEISÖSSÄ

Aineiston perusteella muhoslaisuus merkitsi monelle vastanneista kotia, kotikuntaa, kotiseutua tai kotipaikkakuntaa. Useammassa vastauksessa toistui juuret, juurevuus ja juurien rakentaminen, mikä kuvastaa kotikuntaan kiinnittymistä. Ympäristö, luonto ja maaseutumaisuus nousivat aineistossa myös useissa vastauksissa esille. Luontokuvauksissa Muhokselta mainittiin joki, suot, puhtaus, kauniit maisemat ja viihtyisä ympäristö.

”Paikkaa asua ja elää, lasten kotikuntaa ja juurien rakentamista ”

”Puhdasta luontoa, perinteikästä maalaismaisemaa”

”Kaunis helmi luontonsa puolesta”

Muhoslaisuus merkitsee myös turvallisuutta, mikä nousi esiin vastanneiden kuvauksissa. Muhos koettiin myös hyväksi paikaksi asua sekä elää ja asuinympäristönä Muhosta kuvattiin viihtyisäksi. Muutamissa vastauksissa viitattiin myös kunnassa saatavilla oleviin palveluihin ja niiden riittävyteen. Yhteisö, yhteisöllisyys ja osallisuuskin nousivat esiin vastauksissa. Osa vastanneista kuvasi myös muhoslaisuuden osana jotain suurempaa tai identiteettiä.

”Asumista viihtyisässä ja turvallisessa ympäristössä hyvien palvelujen ja mahdollisuuksien parissa.”

”Tyytyväisyyttä moniin asioihin. Mukavia ihmisiä, harrastusmahdollisuuksia ja kaunista luontoa.

”Yhteisöllisyyttä, tuttujen ja ystävien tapaamista kylällä”

”Muhoslaisuus on täällä syntyneelle osa identiteettiä”

Suurin osa muhoslaisuutta koskevista merkityksistä oli kuvaukseltaan positiivisia, mutta osa vastanneista koki myös ulkopuolisuutta ja irrallisuutta. Aineistosta välittyi esille, että muualta muuttaneille muhoslaisuudella ei ole välttämättä niin suurta merkitystä kuin syntyperäisillä kuntalaisilla. Muutamassa vastauksessa tuotiin esiin myös pelkoa tulevaisuudesta, etenkin palveluiden karkaamisesta kauemmas.

”Koska juuret toisaalla, muhoslaisuudella ei ole syvempää merkitystä minulle. Se on kotikunta kauniine luontokohteineen tällä hetkellä.”

”Olen uusi muhoslainen, niin ei vielä paljon”

”Parempien ihmisten pilkan kohteena olemista”

”Muhoslaisuus: jurous, hitaasti lämpeäminen ja tervehtimättä jättäminen”

”Pelkoa siitä että paikkakunta kuihtuu, hyvinvointi laskee.”

10 TAPAHTUMILLA JA KOHTAAMISPAIKOILLA YHTEISÖLLISYYTTÄ

Moni kuntalainen mielsi yhteisöllisyyden kunnassa järjestettävien tapahtumien kautta ja tapahtumat koettiin tärkeinä etenkin sosiaalisen vuorovaikutuksen näkökulmasta. Tapahtumia kuvattiin ihmisiä kokoavaksi ja yhteen tuoviksi, mutta myös hyvän mielen tuojiksi. Kiinnostavammaksi yleisötapahtumaksi vastausten perusteella nousi pitkät perinteet omaava *Muhoksen Vappu*, mutta myös *Muhoksen joulunavausta* sekä *Lemmenpolun valoja* koettiin runsaasti kiinnostusta (taulukko 12).

“Kiva ollut huomata kuinka järjestetyissä tapahtumissa on ollut väkeä ja kaikki hyvällä mielellä”

“Yleisötapahtumia, johon koko Muhos osallistuu! Esim joulutori ja vappu”

“Aina kun järjestetään jotain tapahtumaa, huomioidaan kaikenlaiset asukkaat ja aina ollaan niin ystävällisiä”

TAULUKKO 12. Kiinnostavimmat tapahtumat

	Vastauksia	%
	N	vastanneista (n=288)
Muhoksen Vappu	211	73%
Muhoksen joulunavaus	157	55%
Lemmenpolun Valot	152	53%
Kesän keskiviikkotorit	108	38%
Muhoksen Nenäpäivä & MuhosMuksu	95	33%
Taiteiden yö	62	22%
Muhoksen Musiikkipäivät	46	16%
Näyttelyn avajaiset / After Workit	36	13%
Kuurakarnevaali	33	11%
Vanhusten viikko	24	8%
Muu	13	5%
Ei mikään näistä	13	5%

Tapahtumien lisäksi yhteisöllisyys näkyi vastauksissa myös kuntalaisten yhteisen tekemisen ja toiminnan kautta ja sitä kuvattiin parhaimmillaan yhteen hiileen puhaltamisena. Yhteisöllisyyden koettiin näkyvän myös ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa, yhteisöissä ja ilmapiirissä. Toisista välittäminen ja huolen pitäminen tuotiin esiin myös useammassa vastauksessa ja naapuruston merkitystä korostettiin. Järjestöjen rooli yhteisöllisyyden rakentajana tuli ilmi myös useassa vastauksessa. Yhteisöllisyyttä koetaan myös vapaa-ajan palveluissa, joista esimerkkinä mainittiin harrastukset.

“Yhteen hiileen puhaltaminen ja yhdessä toimiminen ovat vain lisääntyneet viimeisten vuosien aikana. Hyvä niin kun näytti että koronan myötä kaikki hiipuu.”

“Minne meneekin, tapaa mukavia ihmisiä. On vanhoja koulukavereita, sukulaisia, entisiä työkavereita, harrastuskavereita. Kaikki eivät tunne kaikkia, mutta samojen asioiden äärellä on helppo olla.”

”Naapuriapuna, autetaan toisia ja puhalletaan yhteen hiileen.”

“Sanoisin, että parhaiten yhteisöllisyys näkyy seurojen ja yhdistysten toiminnassa.”

Kaikkien mielestä yhteisöllisyys ei näy kunnassa riittävästi, sillä osa vastanneista koki yhteisöllisyyden näkyneen vain tietyissä piireissä ja itse jääneensä niiden ulkopuolelle.

“Yhteisöllisyyttä voisi enemmänkin olla”

”Paljon pieniä ”omia” sisäänpäin lämpiäviä yhteisöjä”

”Aika huonosti. Monesti ajetaan vain omaa asiaa.”

Moni kyselyyn vastanneista toivoi kuntaan lisää tapahtumia, joissa huomioidaan kaikki väestö- ja ikäryhmät. Toisaalta toivottiin myös eri ikäryhmille: nuorille, nuorille aikuisille, keski-ikäisille ja ikääntyneille kohdennettuja tapahtumia. Tapahtumiin osallistumisen toivottiin pidettävän matalana. Vastanneiden ehdottamien tapahtumien kirjo oli runsas ja sieltä nousi mm. villasukkatanssit, laskiaisrieha ja messut. Useampi kuntalainen toivoi enemmän tapahtumia talvikuukausille ja joulun liittyen. Aikaisemmin toteutettuja tapahtumia kuten Lempi-festareita ja Rokuan ulkoilupäivää toivottiin jatkettavan perinteenä.

“Tapahtumiin panostaminen. Etenkin siinä, että sopivat kaikenlaisille ja kaikenikäisille.”

”Tapahtumia joissa ihmiset kokoontuu yhteen ja on mahdollisuus osallistua matalalla kynnyksellä.”

“Nuorille enemmän tapahtumia kuten yökahviloita”

“Toimintaa kohdistuen ikäluokkaan 18–35 v. Vai eikö täällä asu muita samanikäisiä?”

“enemmän tapahtumia keski-ikäisille”

“Seniori ikäisiä ihmisiä ei saisi unohtaa....ei ehkä pelkkä vanhusten vk riitä”

Tapahtumien lisäksi moni kuntalaisista toivoi paikkakunnalle enemmän kokoontumispaikkoja, missä tavata muita ihmisiä ja viettää aikaa. Aktiviteettejä, kuten elokuvia ja uimahallissa käymisen mahdollisuutta toivottiin myös enemmän illoille ja viikonlopuille. Muutama kuntalainen oli sitä mieltä, että kunta järjestää jo tarpeeksi monenlaista toimintaa ja peräänkuulutti kuntalaisten omaa osallisuutta ja toimeliaisuutta.

“Viikonloppuisin ei ole lapsiperheille juuri paikkoja/aktiviteettejä. Elokuvat voisivat taas pyöriä, uimahalli olla auki myös viikonloppuisin.”

“Jokin kohtaamispaikka iltaisin, kaiken ikäisille, missä olisi kahvia tms., voisi istua ja rupertella. Kirjasto tosin on, mutta vielä jokin muu, vähän erilainen.”

”Muistakaa syrjäkyltien ihmiset. Täältä on pitkä matka keskustaan ja omin kustannuksin kuljetaan.”

“En odota kunnalta lisäpanostuksia. Jokainen voi aktivoitua itse ja hakeutua jo toimiviin ryhmiin, seuroihin ym”

11 YHTEISTYÖN KOORDINOINTIA

Tapahtumien ja kokoontumispaikkojen lisäksi vastauksissa toivottiin enemmän yhteistyötä eri toimijoiden välillä. Aineistossa nousi myös esiin, että kuntaan kaivataan enemmän avoimuutta, vuorovaikutusta, suvaitsevaisuutta ja sellaista ilmapiiriä, että kaikki, uudetkin ja heikoimmassa asemassa olevat otetaan mukaan toimintaan. Myös yhteistyön koordinointi tuli esiin useammassa kommentissa.

”Enemmän yhteistyötä urheiluseurojen kanssa ja saada kenties sitä kautta urheiluseurat myös keskenään yhteistyöhön”

“Enempi yhteistyötä, avoimesti huudella tapahtumiin vapaaehtoisia auttajia? Avointa mieltä. Ei niin 'sisäänpäin' kääntynyttä, vaan päinvastoin, ulospäinsuuntautunutta ilmaisua ja kaivattaisiin toimintaan mukaan 'uutta verta ja uusia visioita' se monesti avartaa ja kun on useampi pää suunnittelemassa toimintaa yhdessä, saadaan paljon kivaa aikaiseksi.”

”Koordinoida yhteistyötä eri toimijoiden välille ja osallistaa. Kutsua kuntalaisia suunnittelemaan tapahtumia ja niiden vuosikelloa”

”Lisäämällä luottamusta, avointa kommunikaatiota, vuorovaikutusta. Luodaan ja uskotaan osallistumista yhteisiin juttuihin ja tehdään perinteitä ja luodaan uutta.”

”Kiinnittää huomiota ja parantaa heikoimmassa asemassa olevien yhteisöllisyyttä”

“Otetaan kaikki mukaan, koska tulevaisuudessa monimuotoisuus ja kansainvälisyys lisääntyy.”

Aineistosta nousi myös rakentavaa kritiikkiä kunnan luottamushenkilöitä ja yleistä arvomaailmaa kohtaan.

“Kuntapäättäjien tulee huolehtia, että ei synny vastakkainasettelua ja asioista keskustellaan rauhanomaisesti.”

“Kunnan tulisi miettiä arvomaailma kuntoon. Vuorovaikutus ja viestintä päättäjien taholta tulee olla kuntaa arvostavaa ja asiallista. Tulee ajaa yhteistä asiaa, ei vain omaa agenda. Pienellä paikkakunnalla on pidettävä yhtä.”

LIITE 1. KYSELYLOMAKE

TAUSTATIEDOT

* merkityt kysymykset ovat pakollisia

1. Mikä on sukupuolesi? *

- Nainen
- Mies
- Muu
- En halua vastata

2. Mihin ikäryhmään kuulut? *

- Alle 18 vuotta
- 18–24 vuotta
- 25–34 vuotta
- 35–49 vuotta
- 50–64 vuotta
- 65 vuotta tai enemmän

3. Mikä seuraavista kuvaa parhaiten tämänhetkistä tilannettasi? *

- Palkkatyössä kokoaikaisena
- Palkkatyössä osa-aikaisena
- Yrittäjä tai ammatinharjoittaja
- Varusmies – tai siviilipalveluksessa
- Eläkkeellä iän tai työvuosien perusteella
- Eläkkeellä muusta syystä, esimerkiksi työkyvyttömyys
- Kotiäiti tai -isä tai omaishoitaja
- Opiskelija tai koululainen
- Työtön
- Muu, mikä _____

Sinulla on kuntalaisena oikeus saada tietoa kunnan ajankohtaisista tapahtumista, palveluista ja päätöksistä sekä siitä, miten voit halutessasi osallistua ja vaikuttaa asuinalueen kehittämiseen sekä päätösten valmisteluun.

4. Saan riittävästi tietoa kunnan ajankohtaisista *

a. tapahtumista

- 1. täysin eri mieltä
- 2. jokseenkin eri mieltä
- 3. ei eri eikä samaa mieltä
- 4. jokseenkin samaa mieltä
- 5. täysin samaa mieltä

b. palveluista

- 1. täysin eri mieltä
- 2. jokseenkin eri mieltä
- 3. ei eri eikä samaa mieltä
- 4. jokseenkin samaa mieltä
- 5. täysin samaa mieltä

c. päätöksistä

- 1. täysin eri mieltä
- 2. jokseenkin eri mieltä
- 3. ei eri eikä samaa mieltä
- 4. jokseenkin samaa mieltä
- 5. täysin samaa mieltä

5. Mitä seuraavia kunnan viestintäkanavia seuraat mieluiten? *

- muhos.fi verkkosivut
- Facebook
- Instagram
- Youtube
- paikallislehdet
- infotaulut
- ilmoitustaulut
- muu, mikä? _____

6. Tiedän miten voin halutessani osallistua ja vaikuttaa *

- 1. täysin eri mieltä
- 2. jokseenkin eri mieltä
- 3. ei eri eikä samaa mieltä
- 4. jokseenkin samaa mieltä
- 5. täysin samaa mieltä

7. Kertoisitko, mikä Muhoksen kunnan viestinnässä on mielestäsi hyvää:

8. Mikäli koet, että Muhoksen kunnalla on tässä vielä kehitettävää, kerrothan ehdotuksesi:

Sinulla on kuntalaisena oikeus osallistua ja vaikuttaa siihen, miten sinua ja lähiympäristöäsi koskevaa toimintaa ja palveluja suunnitellaan. Haluaisimme kuulla, kuinka hyvin olemme luoneet mahdollisuuksia, jotta voit osallistua ja vaikuttaa.

9. Tiedän, että Muhoksen kuntaan on tehty osallisuusohjelma? *

- Kyllä
- En

10. Olen kiinnostunut osallistumaan ja vaikuttamaan itseäni ja lähiympäristöäni koskevaan suunnitteluun, kehittämiseen ja päätöksentekoon. *

- 1. täysin eri mieltä
- 2. jokseenkin eri mieltä
- 3. ei eri eikä samaa mieltä
- 4. jokseenkin samaa mieltä
- 5. täysin samaa mieltä

11. Koen, että mielipiteitäni kuunnellaan jo päätösten valmisteluvaiheessa. *

- 1. täysin eri mieltä
- 2. jokseenkin eri mieltä
- 3. ei eri eikä samaa mieltä
- 4. jokseenkin samaa mieltä
- 5. täysin samaa mieltä

12. Miten sinä haluat osallistua ja vaikuttaa mieluiten? *Voit valita useamman vaihtoehdon.

- äänestämällä kunnallisvaaleissa
- tekemällä kuntalaisaloitteen
- osallistumalla kuntalaisfoorumeihin
- osallistumalla kuntalaiskyselyihin
- toimimalla luottamustehtävissä
- toimimalla oppilaskunnassa tai nuorisovaltuustossa
- osallistumalla yhdistys- tai seurantoimintaan
- ottamalla yhteyttä viranhaltijoihin tai luottamushenkilöihin
- äänestämällä osallistuvassa budjetoinnissa
- kirjoittamalla mielipiteen sosiaalisessa mediassa tai paikallislehdessä
- antamalla palautetta Muhos-palautekanavan välityksellä
- en ole kiinnostunut osallistumaan tai vaikuttamaan
- muulla tavalla, millä? _____

13. Kertoisitko, millaisiin osallistumisen ja vaikuttamisen mahdollisuuksiin olet ollut erityisen tyytyväinen?

14. Mikäli koet, että Muhoksen kunnalla on tässä vielä kehitettävää, kerrothan ehdotuksesi:

Haluamme mahdollistaa kuntalaisille, järjestöille ja muille yhteisöille paikkoja, joissa voi toimia, osallistua ja tavata muita kuntalaisia. Tavoitteena on, että kaikilla on mahdollisuus olla mukana toiminnassa.

15. Oletko osallistunut viimeisen vuoden aikana seuraavilla tavoilla?
Voit valita useamman vaihtoehdon.

- talkoilemalla
- tekemällä vapaaehtoistyötä
- kyläyhdistystoimintaan
- muuhun seura- tai yhdistystoimintaan
- kuntalaisfoorumeihin
- muuten, miten? _____
- en ole osallistunut

16. Kertoisitko, mitkä tavat ovat jääneet erityisesti mieleen?

Meitä kaikkia yhdistää muhoslaisuus. Haluamme edistää yhteisöllisyyttä ja luoda sellaista ilmapiiriä, että kuntalaisena tunnet kuuluvasi joukkoon.

17. Mitä muhoslaisuus merkitsee sinulle?

18. Miten yhteisöllisyys näkyy mielestäsi Muhoksella?

19. Mitkä seuraavista tapahtumistamme kiinnostavat sinua eniten? *

- Muhoksen Vappu
- Kesän keskiviikkotorit
- Muhoksen Musiikkipäivät
- Taiteiden Yö
- Vanhusten viikko
- Muhoksen Nenäpäivä & MuhosMuksu
- Näyttelyn avajaiset / After Workit
- Lemmenpolun Valot
- Muhoksen joulunavaus
- Kuurakarnevaali
- muu, mikä? _____
- ei mikään näistä

20. Mitä muuta Muhoksen kunta voisi tehdä, että yhteisöllisyys lisääntyisi?

Kiitos vastauksistasi, niitä tullaan hyödyntämään kunnan osallisuustyössä.